

TÜRKİYE'DE TÜKENMİŞLİK (BURNOUT) YAZINININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Ahmet KARAKİRAZ

Sakarya Üniversitesi
akarakiraz@sakarya.edu.tr

Prof. Dr. Rana ÖZEN KUTANIS

Sakarya Üniversitesi
rkutanis@sakarya.edu.tr

GİRİŞ

Hayatın her alanında yaşanan hızlı dönüşümler, bireylerin gerek yaşam tarzını, gerek insanlar ile ilişkilerini gerekse de iş yapış şekillerini kökten bir dönüşüme uğratmaktadır. Artan hız ve rekabet olgusu, insanların günün büyük bir bölümünü işyerlerinde geçirmeleri, iş arkadaşları ve diğer bireyler ile artan etkileşim sonucunda bireyler her zaman olduğundan daha fazla bir gerilim yaşamaktadırlar. Çoğu birey bu durumu "stres" olarak ifade etmekte ve stres olgusunu hayatının her alanına taşımaktadır. Baltaş ve Baltaş (2008: 23) stresi "organizmanın bedensel ve ruhsal sınırlarının tehdit edilmesi ve zorlanması ile ortaya çıkan durum" olarak tanımlamışlardır. İşgörenlerin bu stresörler ile uzun vadede başa çıkamaması sonucunda tükenmişlik denen olgu ile karşılaşmaları muhtemeldir. Stres ile tükenmişlik birbirleri ile sıklıkla karıştırılan kavramlar olsalar da; tükenmişliğin çalışma hayatında hizmet veren ve hizmet alan arasında gelişen sosyal ilişki kaynaklı bir stres oluşu, stresin bir noktaya kadar olumlu bir etkisi varken tükenmişliğin tamamen olumsuz bir durumu ifade etmesi gibi bazı özellikleri itibari ile stresten farklılaştığı görülür (Sürgevil, 2006: 12-13). Günümüzde işgörenlerin maruz kaldığı yoğun stres ve sonuçta tükenmişlik hem uygulamacıların hem de akademisyenlerin ilgisini çekmektedir. Pek çok alanda işgörenlerin tükenme nedenlerini, tükenmişliğin sonuçlarını ve tükenmişliğin işgörelere etkisini ortaya koymayı amaçlayan araştırmalar yapılmaktadır. Bu çalışmada da Türkiye'de Tükenmişlik yazınının durumu makaleler ve lisansüstü tezler üzerinden ortaya konulmaya çalışılmıştır. ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı ile Akademia Sosyal Bilimler İndeksinde (ASOS İndeks) yer